

ОКУУ ПРОЦЕССИН УЮШТУРУУДА КОЛЛЕКТИВДҮҮ ОНЛАЙН ИШТӨӨНҮН КЭЭ БИР ЖОЛДОРУ

Орунбаев Т.А.¹, Бекмурзаева Б.А.², Урайымова Г.М.³

⁽¹⁾Эл аралык инновациялык университетинин ага окутуучусу, Orunbaev2009@mail.ru

⁽²⁾БатМУ Кызыл-Кыя гуманитардык-педагогикалык институтунун табигый математикалык билим беру кафедрасынын окутуучусу, buajar80-ru@mail.ru

⁽³⁾ БатМУ Кызыл-Кыя гуманитардык-педагогикалык институтунун педагогика кафедрасынын ага окутуучусу, ugulgaky76@mail.ru

Аннотация. Бул макалада онлайн билим билим берүү системасында колдонулган google кызматтарын колдонуунун кээ бир жолдоруна токтолду. Коллективдүү иштөөгө багытталган google Drive бир нече кызматтарын жана окутууга багытталган атайын тиркемелерди колдонуунун артыкчылыгы жана практикалык тажрыйбалаңандыгы көрсөтүлгөн.

Өзөктүү сөздөр: Маалымат коммуникациялык технологиялар, программалык камсыздоо, булут кызматтары, онлайн билим берүү, Google Drive, сурамжылоо, долбоорлоо

НЕКОТОРЫЕ СПОСОБЫ СОВМЕСТНОЙ РАБОТЫ ОНЛАЙН В ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА

Орунбаев Т.А.¹, Бекмурзаева Б.А.², Урайымова Г.М.³

⁽¹⁾ Старший преподаватель, Международный университет инновационных технологий, Orunbaev2009@mail.ru

⁽²⁾Преподаватель кафедры естественно-математического образования Кызыл-Кийского гуманитарно-педагогического института БатМУ, buajar80-ru@mail.ru

⁽³⁾ Старший преподаватель кафедры педагогики Кызыл-Кийского гуманитарно-педагогического института БатМУ, ugulgaky76@mail.ru

Аннотация. В этой статье обсуждаются некоторые способы использования сервисов Google, используемых в системе онлайн-образования. Продемонстрированы преимущества и практический опыт использования нескольких сервисов Google Drive и обучающих приложений, направленных на командную работу.

Ключевые слова: информационные, коммуникационные технологии, программное обеспечение, онлайн образования, анкетирования, проектирования, Google Drive

SOME WAYS TO COLLABORATE ONLINE IN ORGANIZING THE EDUCATIONAL PROCESS

Orunbaev T.A.¹, Bekmurzaeva B.A.², Uraimova G.M.³

⁽¹⁾ Seion Lecturer, International university of innovation technologies, Orunbaev2009@mail.ru

⁽²⁾ Lecturer, Batken state university, , buajar80-ru@mail.ru

⁽³⁾ Seion Lecturer, БатМУ Кызыл-Кыя гуманитардык-педагогикалык институтунун педагогика кафедрасынын ага окутуучусу, ugulgaky76@mail.ru

***Annotation.** This article discusses some of the ways you can use Google services for online education. Demonstrated the benefits and hands-on experience of using multiple Google Drive services and learning applications for teamwork.*

***Key words:** information, communication technologies, software, online education, questionnaires, design, Google Drive, cloud technologies*

Изилдөөнүн актуалдуулугу билим берүү процессинде маалыматтык коммуникациялык технологияларды колдонуунун артыкчылыгы бир катар факторлор менен шартталат.

Биринчиден, азыркы мезгилде, долбоорлоо тутуму кесиптик чөйрөдө кеңири колдонулат, долбоорду башкаруу, эреже катары, атайын программалык камсыздоонун жардамы менен жүзөгө ашырылат. Өндүрүштө жана билим берүү ишмердүүлүгүндө жалпы мыйзам ченемдүүлүктөргө ээ болгон долбоордун жүрүшүндө университеттин бүтүрүүчүсүнүн даярдыгы калыптанат.

Экинчиден, долбоордун методу кесиптештер менен кызматташууга жана командада иштөөгө даяр болуу, ишкердик байланышты жүргүзүү жана эл алдына чыгып сүйлөө жөндөмдүүлүгү, алдыга максат коё билүү жана аларга жетүү жолдорун табуу сыяктуу жогорку кесиптик билим берүү чөйрөсүндө студенттердин билимин калыптандыруу маселелерин чечүүгө мүмкүндүк берет. [1].

Үчүнчүдөн, билим берүү процессинде МКТны (маалымат коммуникациялык технологиялар) колдонуу толугу менен шайкеш келет. Билим берүү программаларын ишке ашырууда электрондук билим берүүнү билим берүү технологиясы катары көрсөткөн "Кыргыз Республкасынын билим берүү жөнүндө" Мыйзамы менен [2] жана студенттердин түшүнүү сыяктуу компетенттүүлүктөрүн өнүктүрүү милдетин койгон бакалавр даражасы боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн Мамлекеттик стандарты менен заманбап коомдун өнүгүшүндөгү маалыматтык технологиялардын ролу жана мааниси, каражат катары компьютерде иштей билүү, маалыматты башкаруу, жайгашкан маалыматты жалпылоо жана анализдөө мүмкүнчүлүгү, анын ичинде компьютердик тармактарда жана корпоративдик маалымат тутумдарында иштей билүүсү талапка ылайык [3]. Аралыктан билим берүүнүн өнүгүшү Кыргыз Республикасынын "Билим берүү жөнүндөгү" мыйзамында, Кыргыз Республикасынын Өкмөтү 2011-жылы 23-августта кабыл алган "Кыргыз Республикасынын жогорку билим берүү системасында эки баскычтуу структураны орнотуу" жөнүндө №496 токтому, "Кыргыз Республикасынын билим берүүсүн башкарууда информациялык системаны түзүү Концепциясын", "2012-2020-жж. чейинки аралыкта КР билим берүүнү өнүктүрүү Концепциясы жана стратегиясы", "Маалыматтык-байланыштык технологиялардын негизинде жалпы жана үзгүлтүксүз билим берүүнү өнүктүрүүнүн улуттук программасынын Концепциясын» иштеп чыгуу менен байланышкан.

Төртүнчүдөн, акыркы жылдары педагогикалык билимге жана билим сапатына таасир этүүчү МКТны коомдун ар кайсы чөйрөлөрүндө колдонуу практикасында жаңы “тенденциялар” тамыр алды. Социалдык медиа менен катар, массалык ачык онлайн курстар, мобилдик технологиялар, электрондук билим берүүнүн жаңы мүмкүнчүлүктөрү "Булут кызматтары" тарабынан сунушталып колдонууга ээ болууда. Азыркы онлайн режимде "Булуттагы эсептөө" - колдонуучуга кызмат көрсөтүүлөргө, эсептөө ресурстарына жана тиркемелерине Интернет аркылуу алыстан динамикалык мүмкүнчүлүк берүүчү модель операциялык тутумдар жана инфраструктура болуп саналат [4].

Жаңы МКТ электрондук билим берүүнү уюштуруу жана башкаруу боюнча салттуу тутумдардын натыйжалуулугуна шек келтирүүдө (LMS / e-learning shell) коммерциялык негизде алынган же эркин жеткиликтүү). Эксперттердин пикири боюнча [5; 6], электрондук билим берүүнүн келечеги ЛМСти социалдык тармактар, булуттуу компьютерлер менен интеграциялаган жана студенттерге мобилдик шаймандар жана мобилдик тиркемелер аркылуу билим алуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылган атайын кызматтарды өнүктүрүүдө. Үстүбүздөгү окуу-жылында пандемияга ылайык КР билим берүү системасы да күтүлбөгөн жерден онлайн билим берүүгө өтүүгө туура келди. Онлайн билим берүү каражаттарын колдонууну жалпы түрдө өздөштүрүүгө туура келип, мугалим, окутуучулардан баштап мекеме жетекчилери үчүн мамлекеттик деңгээлдеги вебинарлар уюштурулду.

Жаңы МКТ аркылуу электрондук билим берүүнү жуңилдетүү жана окуучулар үчүн атайын тиркемелерди иштеп чыгуу жана колдонуу көйгөйлөрү актуалдуу изилденип келүүдө. Билим берүү кызматкерлери, билим берүү процессинде LMS колдонуудан тышкары же кошумча Веб 2.0, Google Drive жана башка браузерлердин булуттуу эсептөө кызматтарын айкалыштырып, акысыз, жалпыга жеткиликтүү онлайн билим берүү куралдары менен тажрыйба жүргүзүп жатышат.

Билим берүү дизайнын уюштуруу, анын ичинде МКТны колдонуу боюнча адабияттарда дизайндын теориясы жана методикасы эң кылдат иштелип чыгылып, педагогикалык технологияларды жана МКТ шаймандарын интеграциялоо мүмкүнчүлүктөрү каралып колдонууга сунушталып жатат.

Бул макаланын максаты - Билим берүү мекемелеринде Google Drive (Drive) мүмкүнчүлүктөрүн колдонуу. Изилдөө жеке тажрыйбанын негизинде жүргүзүлөт.

Москва мамлекеттик университетинин кафедраларында Google Drive колдонуп билим берүү долбоорлорун уюштуруу боюнча жана ушул маселе боюнча өнүгүүлөрдү эске алуу менен журналдарда макалалар менен белгиленген.

Google билим берүү кызматтары аркылуу билим берүү үч долбоордо ишке ашырылды: физика-математикалык билим берүү багытынын информатика

профилинин "Информатиканы окутуунун усулу" дисциплинасы, филологиялык багыттын 3-курстары үчүн "Маалыматтар технологиясы" дисциплинасы, МУИТтин информациялык технологиялар жана экономика багыттарындагы дисциплиналарды окутууда практикаланды. Бир топтун студенттери үчүн онлайн билим берүүдө синхрондук жана ассинхрондук формада катышып жатышат. Бардык жумуштар маалыматтык-коммуникациялык чөйрөдө жүргүзүлдү, долбоорлоонун натыйжалары боюнча, бардык катышуучулар топтордо доклад жасашты жана студенттердин илимий конференциясында макала даярдап катышышты, мындан тышкары адаптациялык практикасын өтөөдө кеңири колдонууда. Катышуучулар онлайн билим берүүдө колдонулуп жаткан каражаттар боюнча сурамжылоо анкеталар жана маектешүүлөр жүргүзүлдү.

МКТны колдонуп окутуу долбоорун ишке ашырууда маалыматтык-коммуникациялык чөйрөнүн төмөнкү кызматтары талап кылынат:

1. Студенттер тарабынан түзүлгөн ар кандай маалыматтардын жалпы документтерин - документтерди, шилтемелерди, изилдөө булактарын, мазмунун жайгаштыруу.

2. Окутуу каражаттарын колдонуу боюнча талкуу өткөрүү.

3. Сабактардын ар кандай формаларында бирдиктүү документтерди түзүү (редакциялоо).

4. Изилдөө иши үчүн маалымат булактарын издөө.

5. Заманбап байланыш каражаттарын колдонуу.

Колдонуучуларга Google Drive менен иштөөнүн 35 мүмкүнчүлүгүн сунуш кылабыз жана сиз төмөнкүлөрдү жасай аласыз:

- документтерди, таблицаларды, презентацияларды түзүүгө жана редакциялоо тест, сурамжылоо, чакыруу;

- маселелерди талкуулоо;

- маалыматты жайгаштыруу;

- файлдарга электрондук почта дареги аркылуу жеткиликтүүлүктү камсыз кылуу жана жеткиликтүүлүктүн деңгээлин тандоо - "Окуу", "Комментарий берүү", "Түзөтүү".

Google Дискенин өзгөчөлүгү бул тутумдун Googleга каттоо эсебине байлангандыгында, өз кезегинде, колдонуучуларга файлдарга кирүү мүмкүнчүлүгүн колдонуучуларга аккаунт ээси берет.

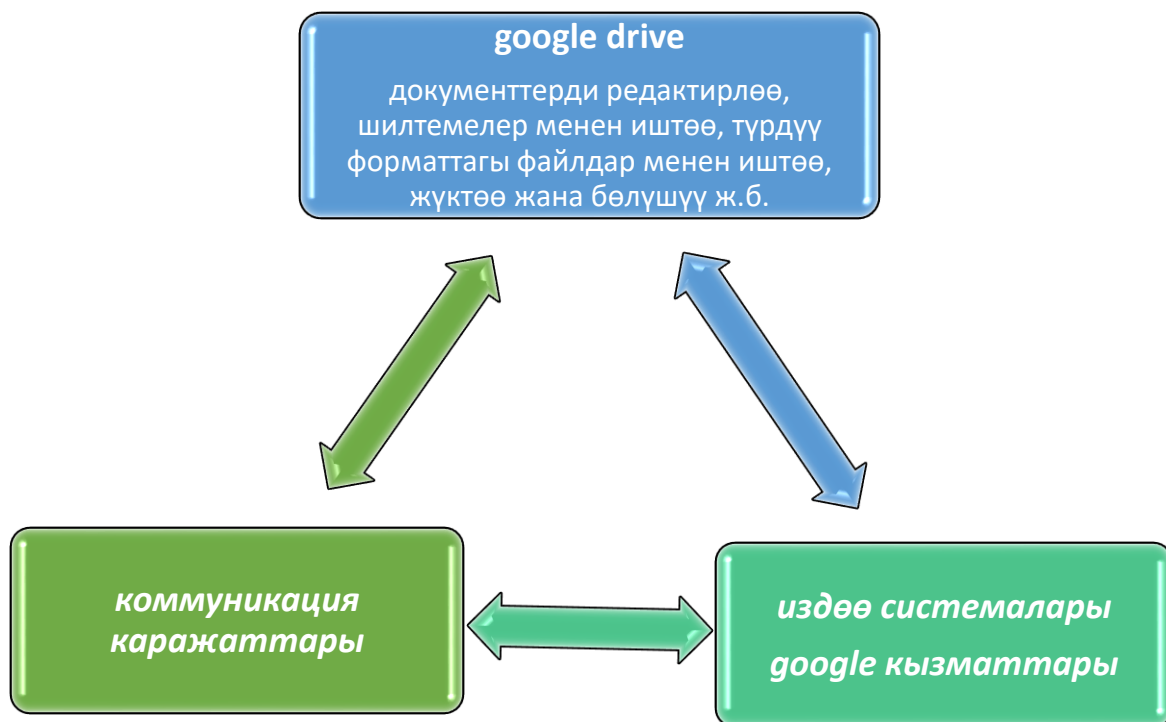
Иштин башында, Googleда каттоодон өтүү керек. Координациялык, ишти техникалык жана уюштуруучулук жактан камсыз кылуу окутуучу тарабынан уштурулат.

Google Drive жана google башка билим берүүгө арналган кызматтары Windows жана мобилдик системасын колдойт.

Экинчи учурда, социалдык тармактын жардамы менен google кызматтарын коллективдүү колдонуу боюнча иштин ыңгайлуулугу жана натыйжалуулугу артат. Сурамжылоонун жыйынтыгы боюнча (68 адам), долбоордун катышуучулары көбүнчө Whatsapp жана telegram социалдык тармагын колдонушат жана аны жамааттык иш үчүн эң ыңгайлуу деп эсептешет (100%).

Бул социалдык тармакты тандап алган себептердин арасында студенттердин 87,7% 1-орунга тармак жөнөкөй жана колдонууга ыңгайлуу экендиги, студенттер, эреже катары, ушул тармакта баарлашып турушкандыгы, ал тармакта дээрлик тынымсыз жүргөндүгү, 2-орунга 52,9% студенттер тармакта иштөөгө мүмкүн экендиги коюлган. Бирок, экинчи моделди ишке ашырууда, монтаждоо, авторлор тобу тарабынан бир документти түзүү сыяктуу дизайнердик иштин маанилүү компоненти мобилдик телефондон жеткиликсиз автономдуу LMSте жүргүзүлгөн түзмөктөр. Ошондуктан, Google Drive (Drive) тандап жатканда, мугалим, биринчиден, бул кызмат ордун дээрлик бардык компоненттерин (маалыматтарды жайгаштыруу, талкуулоо, редакциялоо жана бир документти түзүү) бир жалпы ресурста ишке ашырууга мүмкүндүк берет, экинчиден, долбоорлоо процессинде студенттер жаңы нерселерди өздөштүрүүгө мүмкүнчүлүк алышат.

Google Drive колдонулган билим берүү долбоорлору 1-сүрөттө көрсөтүлгөн үлгү боюнча ишке ашырылды.

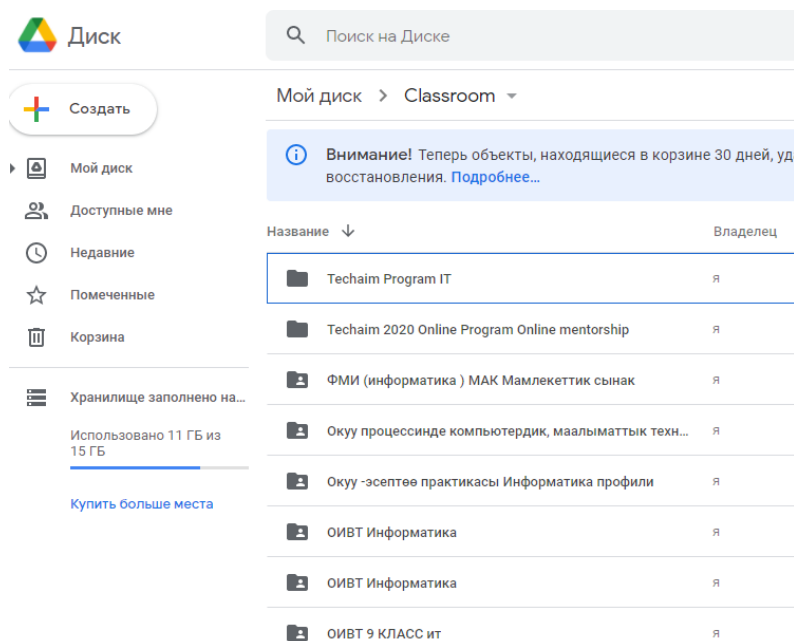
1-сүрөт - Google Drive (Drive) аркылуу окутуу долбоорун ишке ашыруунун модели.

Долбоордун иш-аракеттери бир нече этаптардан турган:

- 1) даярдоо жана пландаштыруу;
 - 2) коллекция, жалпы материалдык ресурстарга жайгаштыруу жана иш жүзүндө изилдөө;
 - 3) жамааттык түзүү документтер (текст, макалалар, презентациялар), алардын катышуучулар тарабынан корголушу жана окутуучунун долбоорлорду баалоосу.
- Студенттердин жана окутуучулардын ар бир этаптагы иш-аракеттери Google Drive'да жана google classroomда жүргүзүлөт.

Биринчи этапта катышуучулардын курамын уюштуруу аныкталат жана кызматтарга катталат. Google аккаунту жоктор үчүн атайын сабак, видео сабак жана көрсөтмөлөр даярдалды, аккаунттар түзүлүп катталуу ишке ашырылат, модератордун милдеттери - долбоордун катышуучулары үчүн уюштуруучулук жана техникалык колдоо көрсөтөт, мында окутуучу модератор кызматын аткарат.

- зарыл болсо, талкууга катышууга же материалдарды, шилтемелерди жайгаштырууга, жамааттык документтерди (текст, презентация, макала) редакциялоого жардам көрсөтүү;
- түзүлгөн файлдарга биргелешкен иштин натыйжаларын жайгаштыруу убактысын көзөмөлдөө Workspace Google Drive'дагы модератор (2-сүрөт).

Google classroomда түзүлгөн курстардын материалдарынын Google Drive (Drive) сакталышы көрсөтүлгөн. Онлайн режимде курсту өздөштүрүүнүн биринчи этабында чоң кыйынчылыктарга туш болушат, качан гана бул чөйрөгө ыңгайлашууга чейин. Бул онлайн каражатын смартфон,

компьютер программалык системасын колдойт. Алар жетиштүү деңгээлде билимге ээ болбогондон кийин жана колдонуу көндүмдөрү калыптанат. Окуу процессинде бир эле учурда көп нерсени жасоого мүмкүнчүлүк алышат: окуу, уюлдук телефонго чалуу, билдирүү жөнөтүү, ар кандай сайттар жана почта тутумдары менен иштөөгө жана каалагандай маалыматтарын сканерлөөгө жана түрдүү форматка которууга жана

конвертация лоого болот. Негизги google drive та 15 ГБ акысыз булутта сактоо жайын берет. Андан ары колдонуу зарыл болсо, акылуу кызматын сунуш кылат. Заманбап студенттердин оң сапаты – технологияларды колдонуу жөндөмү тез экендигин билебиз.

Изилдөө этабында окутуучу студенттерге маалымат издөөгө көмөктөштү: ачык ресурстарга шилтемелерди, сунуш кылынган адабияттарды жайгаштырды.

Интернеттен издөө, студенттерге электрондук жана кагаз булактарын берүү.

Дизайнды жалпылоонун үчүнчү баскычында, Google Drive файлындагы катышуучулар бирдиктүү документтерди - текстти, презентацияны, макаланы түзүштү, долбоордун коргоосу катары студенттердин илимий конференциясында жана башка агымдын топторунда презентация жасап, жарыялоого макала даярдашып, аны коргошту. Азыркы маалыматтык, технологиялардын өсүүсү менен бир катар иштерди жеңилдетүүгө жетишилди.

КОЛДОНУЛГАН АДАБИЯТТАР:

1. **Дугарцыренова, В.А.** Сетевые ресурсы как средство оптимизации обучения академическому письму на иностранном языке в условиях самостоятельной работы / В.А. Дугарцыренова, Д.В. Бердникова, А.К. Купцова // *Иностранные языки в школе: журнал.* – 2017. – №3. – С. 26-38.

2. **Измайлова, Н.С.** Опыт использования онлайн-курса как инструмента развития умений письменной речи / Н.С. Измайлова // *Иностранные языки в школе: журнал.* – 2017. – №10. – С. 49-53.

3. **Колесникова, А.Н.** Видеопроект как мультимедийный продукт для развития устнопроизносительных навыков и устно-речевых умений / А.Н. Колесникова // *Иностранные языки в школе: журнал.* – 2017. – № 7. – С. 24-28.

4. **Лялина, Ю.Л.** Использование интернет-ресурсов в обучении иностранным языкам / Ю.Л. Лялина // *Иностранные языки в школе: журнал.* – 2017. – №10. – С. 28-31.

5. **Можаров, М.С.** Мультимедийное проектирование в профессиональном самоопределении будущего учителя / М.С. Можаров, А.Э. Можарова // *Педагогическое образование и наука: журнал.* – 2017. – №1. – С. 105-110.

6. **Абалувев Р.Н.** и др. *Интернет-технологии в образовании. Учебно-методическое пособие.* – Т.: Издательство ТГТУ, - 2002.

7. **Брыскина О.** Google-документы как инструмент формирующего оценивание: http://edublogru.blogspot.ru/2011/06/google_19/html

8. **Роберт И.В.** *современные информационные технологии в образовании. Дидатические проблемы, перспективы использования.* – М.: Школа-Пресс, – 1994.

9. **Смирнов М.А.** *ИКТ в начальной школе: интерактивный рабочий лист:* <http://nachalka.com/node/1498>

10. *Справочное руководство по работе с сервисом Google Drive:* <http://support.google.com/drave/?hl=ru>